
Fra: Jan Myrekrok [mailto:jan.myrekrok@vinje.kommune.no]

Sendt: 6. juni 2014 13:29

Til: Postmottak KMD

Emne: Sak 14/3975: Høyringsfråsegn - Lovforslag om statleg godkjenning av kommunale låneopptak og leigeavtaler i forkant av kommunereformen LAP

Vinje kommune

Økonomi, plan og utvikling

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112, Dep

0032 OSLO

Sakshands.	Saksnr.	Løpenr.	Arkiv	Dato
JMY	2014/1350	9438/2014		06.06.2014

**Sak 14/3975: Høyringsfråsegn - Lovforslag om statleg
godkjenning av kommunale låneopptak og leigeavtaler i
forkant av kommunereformen**

Ein viser til brev frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet datert 14.05.2014 om «Høyring av lovframlegg om statleg godkjenning av kommunale låneopptak og langsiktige leigeavtalar før iverksetjing av kommunereforma».

Forslaget om ein slik lovendring inneber eit kraftig inngrep i det kommunale sjølvstyret ovenfor alle kommunar. Kontrollordninga skal gjelde frå brevet blei sendt kommunane i år og i ytterlegare tre år. Departementet har gitt ei svært vid grunngjeving for forslaget, slik det går fram av høyringsbrevet:

«Kravet om statleg godkjenning skal førebyggje at lån, investeringar eller lokaliseringar lokalt skaper usemje mellom kommunar som kan vere aktuelle kandidatar for samanslåing. For å nå måla i kommunereforma, kan det vise seg vesentleg å unngå at investeringar og lokaliseringar dei komande åra snevrar inn kva for inndelingsendringar som lokalt blir oppfatta som aktuelle. For at dei samanslåtte kommunane etter reforma ikkje skal få svekka handlefridomen sin, er det vesentleg å unngå auka opplåning i forkant av reforma og å sørgje for at nye bygg osb. ikkje får ei lokalisering som gjer drifta av den nye kommunen vanskelegare.

I dei tilfella der investeringane til dømes har karakter av strategiske tilpassingar i forkant av kommunereforma, vil departementet kunne la vere å godkjenne, heilt eller delvis, at kommunen tek opp lån eller inngår ein langsiktig leigeavtale, sjølv om føremålet isolert sett skulle vere lovleg. Kravet om statleg godkjenning av lån osb. er meint å hindre reint strategiske tilpassingar i forkant av kommunereforma.»

Representantar for regjeringspartia har i ulike samanhengar hevda at kommunereforma skal baserast på lokale prosessar og lokale avgjerder. Enkelte har gått svært langt i retning av å hevde at tvangssamanslåing av kommunar ikkje skal skje, eller i alle fall bare i svært spesielle situasjonar.

Frå 1995 og fram til i dag har Stortinget lagt til grunn eit frivilligheitsprinsipp i samband med endringar i kommunestrukturen:

”Stortinget ber regjeringen legge til grunn at framtidige endringer i kommunestrukturen ikke skal omfatte kommuner der kommunestyret eller innbyggerne i en folkeavstemming, har gått imot kommunesammenslåing” (Storingsvedtak 1. juni 1995).

I lys av dette prinsippet har 14 kommunar slått seg saman frivillig. Frivillige samanslåingar har altså vist seg mulig over heile landet i denne 20-årsperioden, utan at det har vore nødvendig med ein statleg kontroll med, eller godkjenning av, kommunane sine låneopptak eller investeringar i forkant av en samanslåing.

Historien taler for at det ikkje er behov for ein statleg godkjenningsordning av kommunale investeringar, låneopptak eller leigeavtalar med mindre departementet meiner at det kan bli aktuelt med omfattande tvangssammenslåing av kommunar våren 2017. Dersom kommunane har tillit til løftene om at det ikkje skal skje tvangssammenslåing, vil det heller ikkje vere aktuelt

å foreta uansvarlige eller dårleg grunngjevne investeringar i åra som kjem. Kommunar som opptreer slik, risikerer då å måtte bere konsekvensane av dette sjølv.

Departementet foreslår at fylkesmennene skal ha ansvaret for å godkjenne dei kommunale vedtaka fordi fylkesmennene forutsettes å ha den nødvendige lokalkunnskap. Med den svært vide grunngjevinga som departementet har gitt for lovforslaget, inneber dette at fylkesmennene vil måtte utøve eit betydelig skjøn. Denne skjønnsutøvinga vil kunne variere sterkt frå fylke til fylke. Det inneber ein svært stor grad av overføring av politisk mynde frå lokale folkevalde til statlege embetsmenn.

Det forholdet at ein kommune kan risikere å bli tvangssamanslått med ein eller fleire nabokommunar vil i seg sjølv føre til at kommunestyra ønsker å forsere lenge planlagde investeringar av den enkle grunn at det oppstår ein usikkerheit om når og kor vidt ein framtidig kommune vil gjennomføre tiltaket. Det er derfor sannsynleg at lovforslaget, dersom det blir vedtatt, utløyser ei lang rekke «strategiske» avgjerder om låneopptak for investeringar, og også andre avgjerder. Dersom kommunane har tillit til at kommunesammenslåingar skal bygge på lokale vedtak, så vil dette problemet ikkje oppstå.

Stortinget bør difor avvise lovendringa.

Med helsing

Jan Myrekrok
Plan- og økonomisjef /s/